

Europees betalingsverkeer

Welke gevolgen hebben de EU-regels
en de EPC-standaarden straks voor Nederland ?

Simon Lelieveldt

19 juni 2006

1. De toekomst van het Europees betalingsverkeer

De invloed van regelgeving (EU) en standaardisatie (EPC)

2. Europese regelgeving

Een overzicht van lopende initiatieven

3. EPC-standaarden (in Nederland)

Hoe realiseren de Nederlandse banken de EPC-roadmap?

4. Wat betekent dat nu voor gebruikers?

Het overleg in de Afstemgroep SEPA Nederland

1. De toekomst van het Europees betalingsverkeer

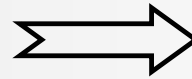
*De invloed van regelgeving (Europese Commissie)
en standaardisatie (European Payment Council)*

- Hierna: analyse en beschrijving van de factoren die het toekomstig Europees betalingsverkeer bepalen
- Ter plaatsbepaling van de thema's:
 - Beleid en regelgeving door Europese Commissie
 - EPC-standaarden door European Payments Council
- Zodat we de term SEPA vanaf nu met name gebruiken voor de visie van de EPC die gericht is op de geleidelijke overgang van banken naar uniforme technische interbancaire standaarden voor overboeking, incasso (en toepassing van een beleidskader voor debit-cards) in euro-12 landen

- De ontwikkeling van betalingsverkeer verloopt evolutionair
- Er zijn zes invloedrijke factoren:
 - Groei van de economie
 - Schaal van de markt
 - Toepasselijke regels
 - Stand van de techniek
 - Aard van klantvraag
 - Aard van concurrentie

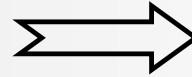
Internationalisering

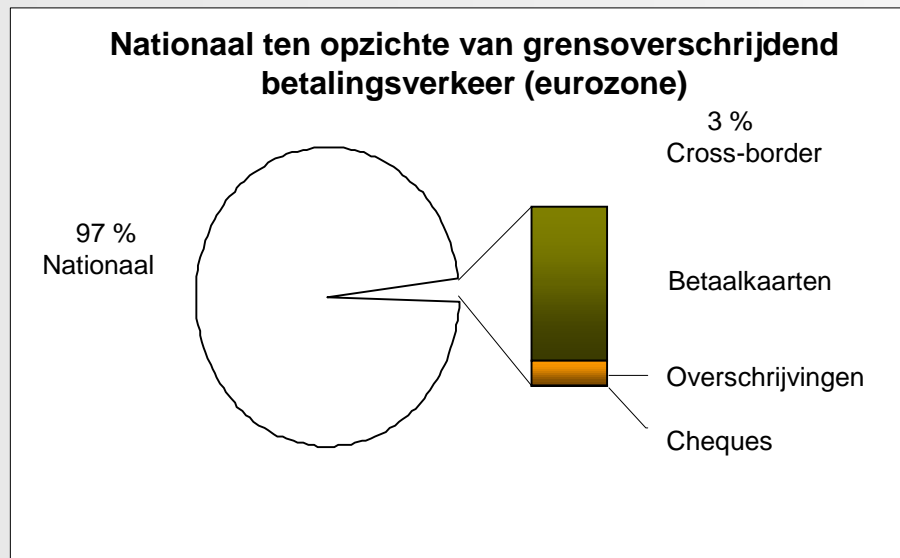
Aard van concurrentie
(van buiten EU)

Economische groei

Schaal van de markt
Aard van klantvraag

- Zolang de economie nationaal van aard is, is het betalingsverkeer dat ook
- Verdere internationalisering is een onomkeerbare trend !

Periode:	1960 - 1980	1980 – 1996	1997 - 2027
Schaal :	Puur nationaal	Fusies buurlanden en verzekeraars	EU + cross-border fusies / overname

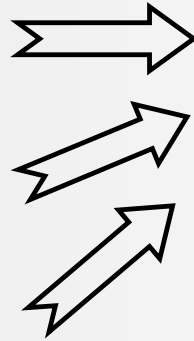
- 1960-1980: van regionaal naar nationaal
 - Amsterdam Bank+Rotterdam Bank: AMRO
 - NHM+De Twentsche Bank: Algemene Bank Nederland
- 1980 – 1996: nationale consolidatie en concentratie
 - ABN + AMRO ; NMB+Postbank+Nationale Nederlanden
 - AMEV/VSB + AG Groep: Fortis
- 1997 – 2006 - ...: geleidelijke expansie buitenland
 - Overnames buitenlandse spelers door NL banken
 - ABN AMRO – Antonveneta
 -

Toepasselijke regels

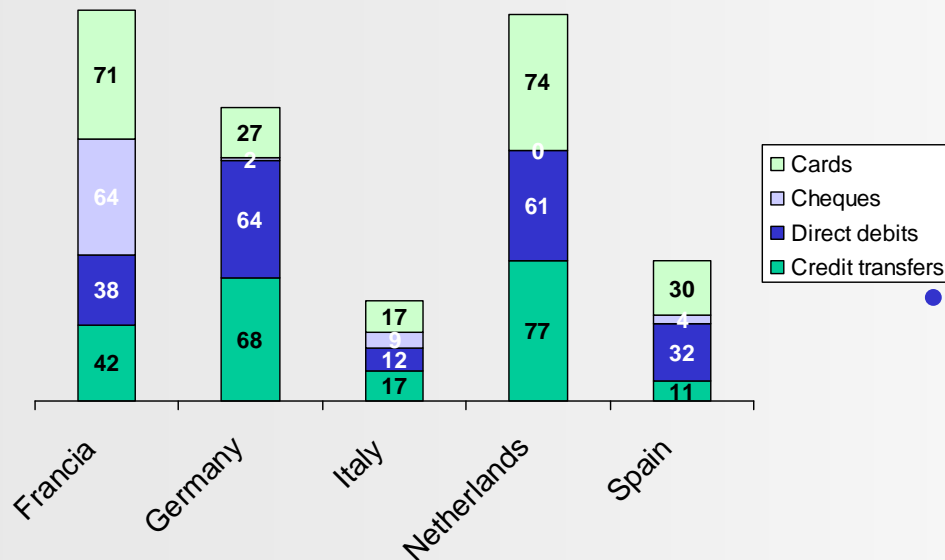
Aard van klantvraag

Schaal van de markt

Stand van de techniek

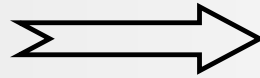
- Typische infrastructuren en betaalmix per land:
 - giro vs cheque-landen
 - credit vs debit-cards
- Elk land kent zijn eigen volgtijdelijk technisch groeipad, door de netwerkeffecten in betalingsverkeer

- Ook bij overgang naar nieuwe techniek/standaard blijft het oude pad zichtbaar in techniek of timing

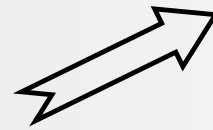
(Leibbrandt, 2004)

Aard van concurrentie
van buiten EU
nieuwe technologie
gericht op niches

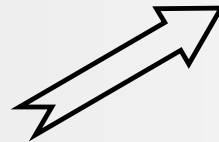
Elke produktsoort moet
zelfstandig renderen

Toepasselijke regels
verbod op staatssteun
en kruissubsidies

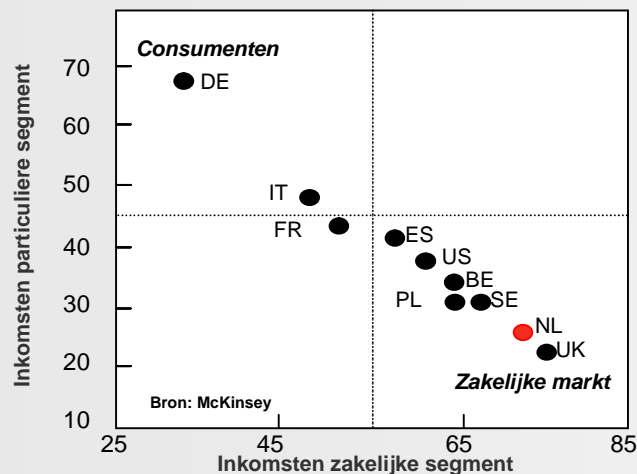

Met transparante
informatievoorziening
aan de klant

Economische groei
rentestand

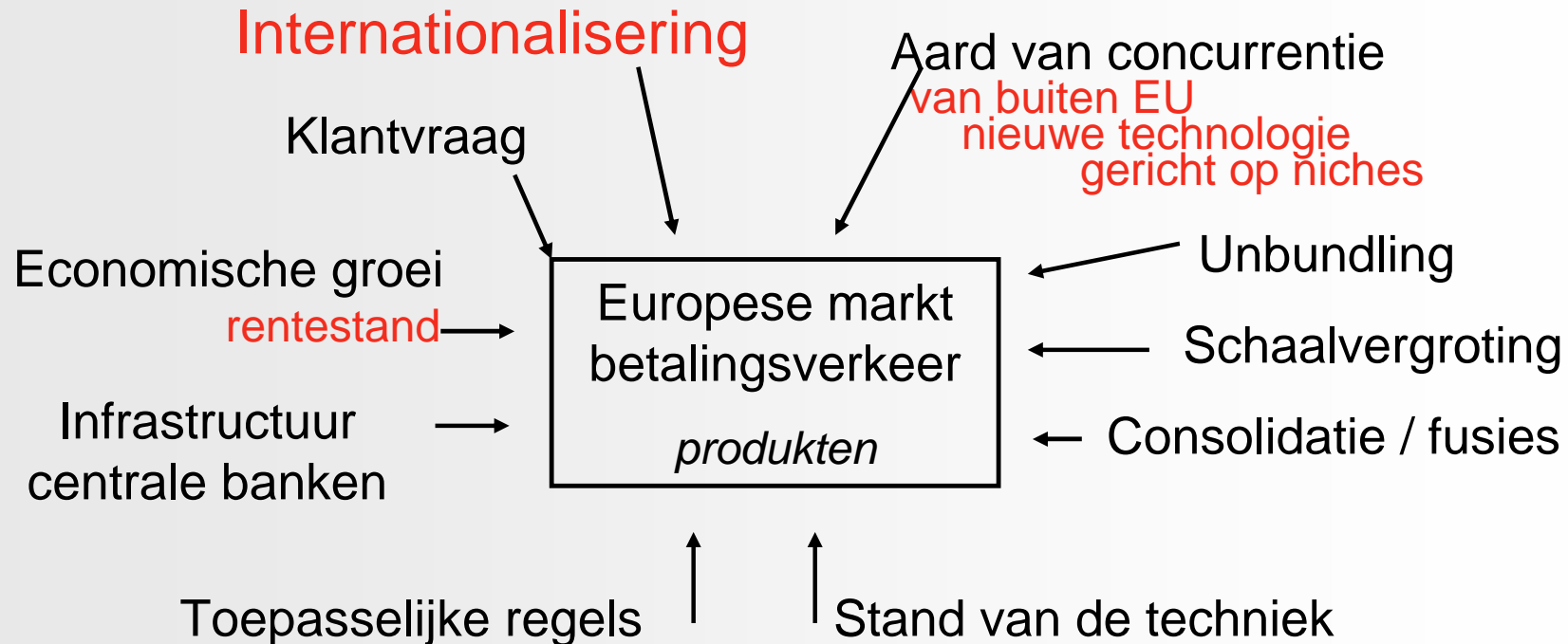

- Historische gegroeide nationale tariefstructuren staan onder druk van buitenlandse concurrentie
- Geleidelijke kanteling naar kosten-georiënteerde tarifiering voor alle segmenten

Periode:	1960 - 1980	1980 – 1996	1997 - 2006
Regels :	Eén wet toezicht en één DNB in NL	Aanloop naar Europa en de Euro	Europees kader & veel instituties

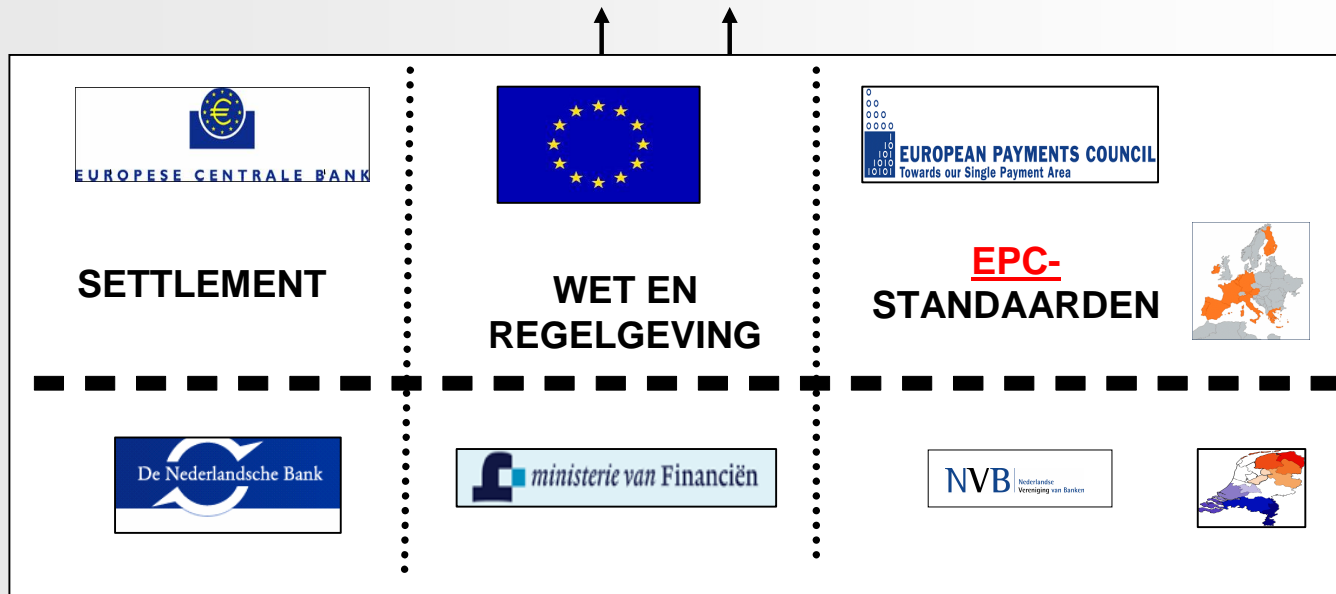
- 1960-1980: alle toezicht bestuurlijk in één hand
 - De Nederlandsche Bank houdt toezicht op banken en monitort en beïnvloedt ook de ontwikkeling van de betaalsector
- 1980 – 1996: Aanloop naar Europa en de Euro
 - Structuurbeleid (banken & verzekeren) -> verdere concentratie in NL
 - Aanpassing clearing & settlement (Target) en nieuw rentebeleid
- 1997 – 2006: Europees kader: veel instituties
 - Eigen rollen en verantwoordelijkheid Nma, AFM, ESCB, Basel, BIS
 - Steeds minder plaats voor nationale eigen regels

Single Payments Market
van de Europese Commissie

Single Euro Payments Area
(SEPA) van EPC

Alle 25 lidstaten + EEA **SCOPE** Euro-12 landen: oog naar rest

- Het begrip SEPA verwijst naar de visie van de European Payment Council: Single Euro Payments Area, ofwel één interne betaalruimte voor betalingen in euro (met open oog voor andere EU-lidstaten)
- Deze visie ligt ten grondslag aan de geleidelijke overgang naar uniforme technische interbancaire verwerkings-standaarden voor overboeking en incasso in euro-12 landen (en aan het beleidskader voor kaartbetalingen)

- Het EPC-werk is slechts één van de factoren die het toekomstig betalen in Europa beïnvloeden:
 - internationalisering,
 - economische groei,
 - rentestand,
 - schaal van de markt,
 - klantvraag,
 - toepasselijke regels,
 - aard van de concurrentie,
 - stand van de techniek.

2. Europese regelgeving

Een overzicht van lopende initiatieven

Blok 2: Eu regelgeving

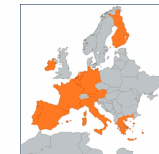
**INFRASTRUCTUUR
TUSSEN BANKEN**

WET EN REGELGEVING

**AFSPRAKEN OVER
BETAALVERWERKING**

**SEPA NL – PROGRAMMAPLAN
NL BANKEN**

- De Lissabon agenda:
 - in 2010 even concurrerend zijn als de VS
 - uniformeren van de betaalruimte (juridisch/technisch)
 - minimaliseren van totale betaalkosten in EU door transparante kostengeoriënteerde tarifiering
- De competitie-agenda:
 - waarborgen van open en concurrerende markt
 - onderzoeken naar knelpunten of verboden gedrag
- De consumenten-agenda:
 - waarborgen goede bescherming en transparante keus
 - onderzoek naar mobiliteit van klanten
- En ook...
 - Anti-terrorisme maatregelen, BTW en remittances

- New Legal Framework (Payment Service Directive)
- Evaluatie Regulation 2560
- Evaluatie E-money Directive
- SEPA Incentives of SEPA: next steps
- Competition Enquiry Cards
- Competition Enquiry Current Accounts
- Expert Group on User mobility in relation to bank accounts
- Regulation to implement FATF SR VII
- Remittances, migration and asylum
- Consultation/review review of Community Legislation on the VAT treatment of financial services

Tijdlijn: Eerste tekst aan parlement: medio december 2005

- Finale tekst: Commissiedoel is december 2006 (optimistisch)
- Datum implementatie: Commissie hoopt op 1 jaar in plaats 18 maanden; NLF zou dan 1 januari 2008 geïmplementeerd zijn ;

Impact:

- Deel 1: toezichtsregels voor niet-banken ; Deel 2: informatievoorschriften; Deel 3: verplichtingen van betaler en betalings-aanbieder (consumentenbescherming)
- In potentie hoge kosten en grote impact door ruime scope en technisch onvoldoende degelijke definities ;
- Prijzen voor betalingen dienen kosten-georiënteerd te zijn; dat betekent afschaffing van kruissubsidies en valuterings maar geen belemmering voor tarifiering naar kosten betaalprodukt

Vervolg:

- Discussie in co-decisieprocedure loopt nu via Europees Parlement en Raadswerkgroep

Tijdlijn:

- aanvankelijk voor juli 2004 ; afronding nu wellicht in 2006

Impact:

- EU en ESCB slagen er niet in de rapportage verplichtingen voor betalingen tot de 50.000 te elimineren per 1.1.2006 ; terwijl de prijs dan wel gelijk moet zijn aan die in binnenlands betalingsverkeer
- Verplichte gelijkschakeling van prijs in binnen en buitenland staat haaks op gedachtengoed Commissie uit PSD over afschaffing kruissubsidies en kostengeoriënteerde tarifiering ;
- Op eerste oog bank-vriendelijke evaluatie ; toch diverse analytisch opmerkelijke conclusies/aanbevelingen

Vervolg:

- NVB standpunt: vanuit integrale analyse benaderen; in lijn brengen met gedachtengoed uit de Payment Service Directive en intrekken als aparte verordening

Tijdljn:

- was juli 2005, afronding discussie wellicht in 2006

Impact:

- vermoedelijke uitkomst: aanpassing en verlichting van e-money richtlijn voor huidige e-money bedrijven; nieuwe spelers (Paypal) kunnen dan efficiënter werken
- formalisering van kromme redenering om mobiele operators blijvend te vrijwaren van toezicht op betaalvoorzieningen ;
- onduidelijkheid voor de klant; alle aanbieders/geld in Europa onder toezicht en met geld-terug verplichting, behalve tegoed/betalingen via mobieltje;

Vervolg:

- onduidelijk is of E-money richtlijn zou moeten blijven bestaan of opgaat in de nieuwe Payment Service Directive
- inconsistentie: Commissie bespreekt VAT-vrijstellingen voor mobiele opladingen (want: betaling aan derden) en DG Markt wil uitzonderingsregime toezicht (want: *geen* betaling aan derden)

Tijdslijn: - starten in October 2005 en klaar in voorjaar 2007

Doel:

- Regulation opstellen ('in samenwerking met industrie') opdat de banken in de periode 2008-2010 de banken de EPC-standaarden ook gaan toepassen in domestic betalingsverkeer.
- Thema's: Standaardisatie, concurrentie bevordering, positieve en negatieve prikkels (interchange fee)

Impact:

- Verplichte versnelling van tijdlijnen EPC leidt tot hoge kosten voor alle betrokkenen (klanten én banken) zonder opbrengst

Vervolg:

- NVB Standpunt: overgang naar EPC-standaarden moet marktgedreven zijn; wij faseren in Nederland niets uit zonder goed vooroverleg met de gebruikers

Tijdslijn: gestart in zomer 2005 ; gereed in 2006

Doel:

- grondige analyse maken van de domestic en cross border cards market (issuing & acquiring) ter analyse van barrières m.b.t. concurrentie/competitie ; op grond daarvan bepalen of en zo ja voor welke partijen een meer formeel vervolg wenselijk is

Impact: in potentie groot

- Business modellen in de cards issuing en acquiring modellen alsmede hoogte/bestaan van interchange fee kunnen ter discussie komen te staan

Vervolg:

- Onbepaald: het onderzoek kan formeel vervolg krijgen (maatregelen, aanwijzingen etc).
- Relatie naar Cards Framework EPC en PSD

Tijdlijn: gestart in najaar 2005 ; gereed in 2006/2007

Doel:

- grondige analyse maken van de markt voor betaalrekening ter analyse van barrières m.b.t. concurrentie/competitie ; op grond daarvan bepalen of en zo ja voor welke partijen een meer formeel vervolg wenselijk is

Impact: in potentie groot

- Business modellen in de banksector kunnen ter discussie komen te staan

Vervolg:

- Onbepaald: het onderzoek kan formeel vervolg krijgen (maatregelen, aanwijzingen etc).
- Relatie naar Payment Service Directive

Tijdljn:

- gestart november 2005

Doel:

- met alle Europese competitie-toezicht een Europese Monitor Financiële Markten maken.
- Nagaan of de conclusies uit onderzoek onder enkele landen (er is te weinig concurrentie) ook in Europa stand houden
- Hoofdthema's: mobiliteit, toegang tot bankdiensten en SEPA.

Impact:

- In principe positief indien mededingings-autoriteiten het eigen beleid onderling afstemmen: draagt bij aan level playing field en eenheid van beleid
- Negatief: indien produkt-innovatie en migratie-trajecten blijven blijven hangen op mededingings-thema's

Tijdslijn:

- start medio 2006, klaar medio 2007

Doel:

- Identify/analyse problems with user mobility and cross border opening of accounts, closing fees and transfers and find out the usefulness of optional standard bank account

Impact:

- onbekend, hoog indien men uit zou komen op extensieve en niet-onderbouwde variant van universal services for banking,

Vervolg:

- Vanuit NL is expert aangemeld gezien onze ervaring met overstapservice en convenant basisbetaaldiensten
- Interfereert met eventuele verplichtingen voor betalingsaanbieders in de PSD

Tijdslijn

- Aanvankelijk implementeren in februari 2005, eerste tekstvoorstel EU op 6 december 2005
- Politieke zekerheid: op zijn vroegst 5 juli 2006, mogelijk later
- Datum implementatie: 1 januari 2007

Impact:

- Kostenverhogend in verband met extra controle's en aanpassing procedures etc ;
- Chartale transacties kostbaarder door verplichte identificatie en toevoeging naam betaler
- Verordening biedt wel ruimte voor implementatie; uitvoering lijkt technisch behapbaar

Vervolg:

- Onderzoek impact afgerond, advies voor implementatie wordt op 30 juni 2006 geakkordeerd

Overboekingen per money transfer naar buitenland staan hoog op de internationale beleids-agenda

- Thematic programme for the cooperation with third countries in the areas of migration and asylum (Com (2006) 26 final)
- Fostering the link between migration and developments
Facilitating the financial transfers of migrant workers (remittances) to their country of origin, in particular by reducing the cost of these transfers and promoting their use for the purpose of development;

Tijdlijn:

- Consultatie net beëindigd (begin juni 2006), wordt traject met lange doorlooptijd

The sole purpose of the consultation exercise is to generate feedback on possible options for changing the existing provisions in the Sixth VAT Directive and to provide input for discussions with stakeholders which might assist the Commission in developing its thinking on the subject.

Impact:

- Groot; BTW-thematiek voor financiële diensten is complex en veelkoppig monster

- De agenda van de Europese Commissie is:
 - ambitieuw, zowel wat betreft het aantal, de ambitie als de planning van de trajecten,
 - kostbaar, zowel wat betreft de eenmalige invoering als wat betreft de continue toepassing in de praktijk
 - inconsistent in zijn uitwerking:
 - de beleidsdoelen en teksten van verschillende agenda's en plannen vormen geen samenhangend geheel,
 - Met name: PSD - Regulation2560 - E-money -FATF7
 - de direct uit het beleid van marktwerking en efficiency voortvloeiende noodzakelijkheid van tarifieren van contant geld wordt -uit angst voor het aanjagen van verdere Euro-sceptis- onbesproken gelaten

ECB en Commissie oefenen grote druk uit op de banken om deadlines te halen, maar snappen ook dat de banken de overgang naar SEPA niet in hun eentje kunnen realiseren:

“..... the Commission and the ECB stress that it is important that all relevant stakeholders, in particular the public sector, contribute to achieving SEPA. By showing political support and by becoming early adopters of the SEPA products the public sector can play a vital role for the success of the SEPA.”

(uit: joint declaration EC en ECB van 4 mei 2006)

3. EPC-standaarden (in Nederland)

***Hoe realiseren de Nederlandse banken de
EPC-Roadmap***

Blok 3: EPC-Roadmap

**INFRASTRUCTUUR
TUSSEN BANKEN**

WET EN REGELGEVING

**AFSPRAKEN OVER
BETAALVERWERKING**

**SEPA NL – PROGRAMMAPLAN
NL BANKEN**

EPC: European Payment Council

Organisatie voor/door banken, opgericht in 2002

Doelen:

- uitwerken van implementatie van regulation 2560;
- verder ontwikkelen van interbancaire standaarden en afspraken over pan-Europese betaalinstrumenten (credit-transfer, direct debit, cards) vanuit visie op Single Euro Payments Area (SEPA)

- Verdere Europese eenwording en internationale oriëntatie is een gegeven
- Huidige inrichting betalingsverkeer in Europa is gefragmenteerd en bepaald door lokale behoefte, gebruiken, standaarden, etc.
- Harmonisatie van verwerkingsafspraken in betalingsverkeer draagt bij aan efficiency en marktwerking
 - NB het leidt slechts in beperkte mate tot toename van de vraag naar panEuropese betalingen

Twee soorten afspraken:

1. Over de interbancaire verwerking van betalingen:

- Credit transfer rulebook (overboekingen)
- Direct debit rulebook (incasso)

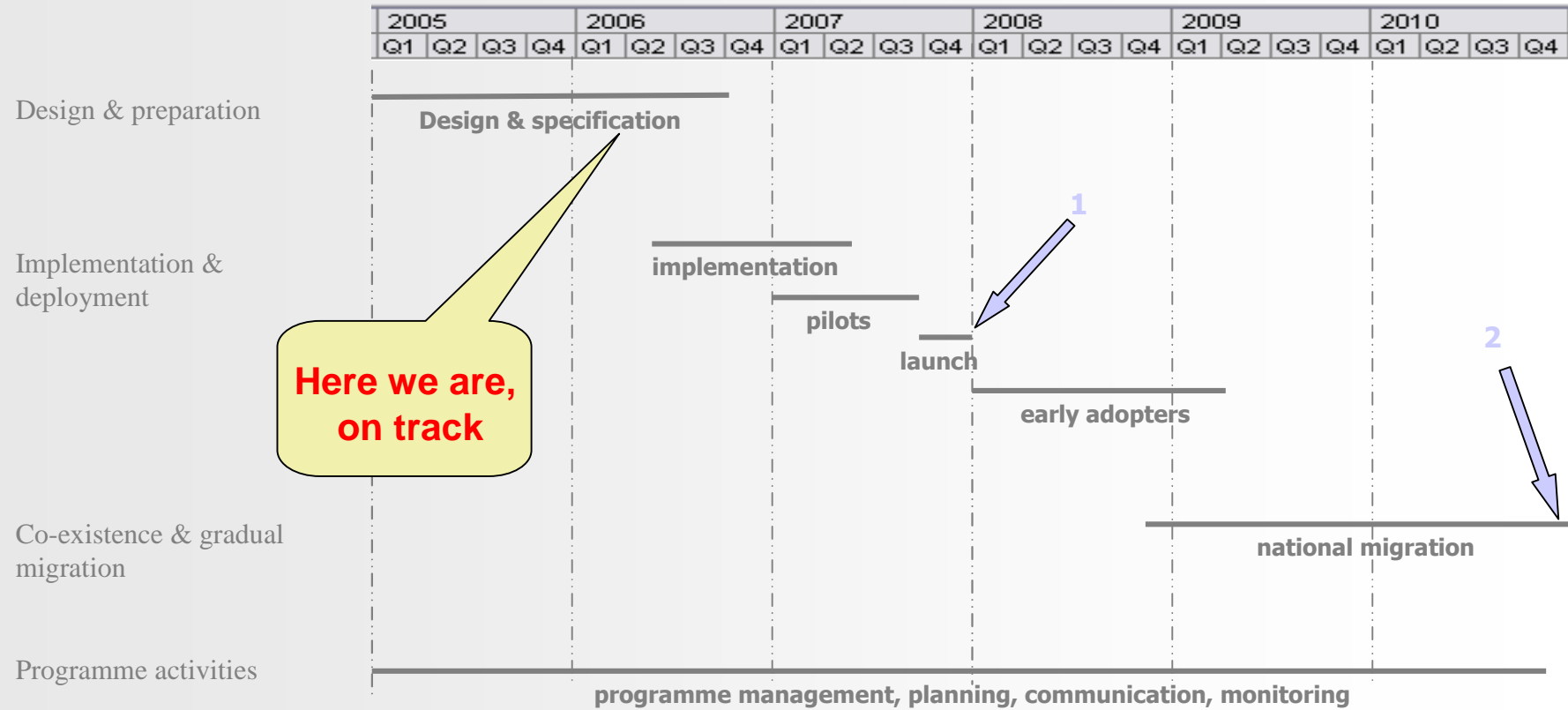
2. Over de opzet en structuur van de markt:

- CSM: Clearing&Settlement Framework
- SEPA Cards-framework (SCF)

Afspraken beslaan primair de uniformering van de ‘binnenkant’ en achterkant / organisatie van Europees betalingsverkeer omwille van interoperabiliteit en open markt. Er worden geen kant-en-klare gezamenlijke producten gemaakt.

- Credit-transfer en Direct Debit:
 - Rulebooks 2.0 zijn vastgesteld op 8 maart 2006
 - Voor Direct Debit komt nog een versie 3.0
- CSM framework
 - Vastgesteld op 8 maart 2006; duidelijk hoe clearing en settlement afspraken aansluiten op rulebooks
- SEPA Cards Framework
 - Vastgesteld op 8 maart 2006
 - Nederlands voorbehoud in voetnoot:
 - Geen commitment aan *volledige* EMV migratie voor terminals in 2010 ivm afspraak over geleidelijke vervanging terminals met toonbankinstellingen

EPC-programme timeline

Here we are, on track

Milestones

- 1 - SEPA instruments available in market
- 2 - Critical mass migrated/SEPA irreversible subject to the commitment of all stakeholders

- Migratie is de geleidelijke overgang naar een situatie met geharmoniseerde panEuropese verwerkings-afspraken in betalingsverkeer:
 - Let wel: het migratiepad zal voor elk land anders zijn!
- De volgorde:
 - Elke bank reachable per 1.1.2008
 - Toevoegen van nieuwe betaalprodukten gebaseerd op standaard (EPC-leden als first movers)
 - Aanpassen van bestaande produkten op de standaard
 - Eventueel afschaffen van oude domestic produkten
- De aanpassing en uitfasering van domestic produkten is:
 - de verantwoordelijkheid voor nationale communities en niet van EPC
 - voor de banken geen doel op zich maar het gevolg van marktwerking en goed overleg met gebruikers

- NVB: contact overheden / koepelorganisaties
 - reguliere overleggen met Financiën en DNB
 - informeert en stemt af met representatieve organisaties via het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (ASN)
 - consulteert bilateraal met representatieve organisaties (afhankelijk van onderwerp)
- Banken: contact met individuele klanten
 - Banken overleggen met belangrijkste klanten over de gevolgen / mogelijkheden van EPC
 - Tijdens verdere product-ontwikkeling gaat het contact over prijs / condities en mogelijke value-added services

- Focus nu op deliverables 1-1-2008
 - Reachability en het invoeren van verwerkingsafspraken voor het cross-border verkeer
 - *Daarna* verdere discussie over migratie-scenario's in de toekomst
- Tijdige afronding en duidelijkheid van Europese regelgeving:
 - Payment Services Directive
- Bewustwording over de relevantie van kostengeoriënteerde tarifiering; zoals ook onderstreept door EC, Financiën en DNB

4. Wat betekent dit nu voor de gebruikers

*Het overleg in de afstemgroep SEPA
Nederland van het MOB*

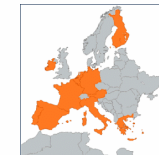
**INFRASTRUCTUUR
TUSSEN BANKEN**

WET EN REGELGEVING

**AFSPRAKEN OVER
BETAALVERWERKING**

Bankcoördinatiegroep
TARGET 2

Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB)

Afstemgroep SEPA-Nederland

↔
↕
↔

Communicatie Retail Wholesale

Debiteuren **DACT** **Incassanten** **CURRENCE**
DUTCH ASSOCIATION OF CORPORATE TREASURERS

MKB **Consumenten** **Interpay** **Acceptanten**

Vanaf 1.1.2008:

- consolidatie-centralisatie van huidige gefragmenteerd betalingsverkeer : niet meer in elk land 1 rekening nodig;
- vanuit 1 rekening is heel het eurogebied bereikbaar
- kunnen overwegen panEuropese incasso in te voeren
- kunnen betaalproces en factureren optimaliseren doordat betaalstandaard meer eenduidig is
 - e-invoicing zou kostenvoordelen op kunnen leveren

Winkeliers - toonbankinstellingen

- Worden door ESCB en Europese Commissie aangespoord om niet slechts 1 lokaal merk te accepteren maar te zorgen voor acceptatie van verschillende pan-Europese betaalmerken
- Staan in de komende jaren bij vervangingsmoment terminal voor de keuze om ook na te gaan hoe om te gaan met:
 - communicatie-infrastructuur
 - te accepteren betaalmerken
- Kunnen kostenvoordelen zien als gevolg van grotere markt voor betaalautomaten
- Worden niet gedwongen om vóór 2013 een nieuwe terminal aan te schaffen

Vanaf 1.1.2008:

- er komen nog steeds buitenlandse betalingen binnen op de betaalrekening
- uitgaande betalingen via e-banking vergen nog steeds een IBAN en BIC-code
- een buitenlands gas-water-licht bedrijf zou een incasso-machtiging kunnen vragen; mogelijk loopt het akkoord hiervoor via het e-banking pakket
- krijgen geleidelijk aan een nieuwe pinpas met chip ; in het buitenland voortaan de chip te gebruiken met Pin in plaats van handtekening en/of magneetstrip
- kunnen de pinpas steeds vaker aan de buitenlandse toonbank gebruiken (hangt af van de mate waarin buitenlandse winkeliers de merken op de pinpas willen accepteren)
- zullen op zeker moment ook in Nederland bij het pinnen de chip moeten gebruiken in plaats van de magneetstrip (hangt af van de individuele winkelier)

Opzet van de Werkgroep SEPA Nederland (WSN) onder het MOB:

- Doel:
 - Informatieoverdracht, afstemming, impact assessment
- Aparte afstemgroep onder MOB:
 - Werkgroep SEPA Nederland (WSN).
- Samenstelling:
 - DNB (voorzitter en secretaris), NVB (ACBV-voorzitter en bureau NVB), Currence, Interpay, Min Financiën (waarnemer), Min.v.Economische Zaken, DACT, RND, VNO-NCW, MKB-Nederland, VNPI, Consumentenbond, ...

1. Bespreken en doorgronden van de impact van EU-regelgeving en EPC-werk op het Nederlands betalingsverkeer
2. Inventariseren en afstemmen van de feitelijke veranderingen voor de diverse doelgroepen :
 1. 2008-2010: toevoeging produkten cross-border
 2. 2009-... : impact aanpassing Nederlandse produkten
 3. Na 2010: eventueel afschaffing NL-produkten
3. Omwille van efficiency en continuïteit begeleiden van invoering en overgang naar EPC-standaarden door terugkoppeling van de wensen van de achterban in de afstemgroep en door goede communicatie aan die achterban vanuit afstemgroep
4. Afstemming van de gemeenschappelijke component in de communicatie over SEPA in Nederland

Met name aandacht richten op:

1. Definitief maken van het mandaat
2. Bespreken en doorgronden van de impact van EU-regelgeving en EPC-werk op het Nederlands betalingsverkeer
 - extra sessie (plenair)
3. Eerste scan van veranderingen voor de diverse doelgroepen en van gemeenschappelijke thema's in de communicatie over SEPA
4. Terugkoppeling bovenstaande aan MOB en voorstel voor organisatie van het werk na November
 - start van subgroepen ná November

1. Ook zonder Payment Service Directive en EPC-standaarden zal Europees betalingsverkeer consolideren en harmoniseren en toegroeien naar kostengeoriënteerde tarifiering
2. De agenda van de Europese Commissie is erg ambitieus en op punten niet zo realistisch
3. De ontwikkeling van geharmoniseerde EPC-standaarden ligt op schema; de veranderingen zullen geleidelijk aan voor gebruikers merkbaar worden
4. In de afstemgroep SEPA kunnen de concrete gevolgen van invoering van die standaarden worden besproken; de periode tot november is daarbij het best te gebruiken voor het ontwikkelen van een gemeenschappelijk beeld over wat de te verwachten wijzigingen op welk moment zijn